ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ – TRE HIERARKËT

Οι Τρεις Ιεράρχες είναι Άγιοι της Εκκλησίας που θεωρούνται προστάτες των γραμμάτων και της παιδείας. Ήσαν πολύ μορφωμένοι και προσπάθησαν να συμφιλιώσουν την αρχαία ελληνική με την χριστιανική σκέψη.	Tre Hierarkët janë shenjtorë të Kishës që konsiderohen si mbrojtës të letërsisë dhe arsimit. Ata ishin shumë të arsimuar dhe u përpoqën të pajtonin mendimin e lashtë grek me atë të krishterë.
ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	**VASILI I KAJSERIT**
Γεννήθηκε το 330 στην Καισάρεια. Σπούδασε αρχικά στον εθνικό φιλόσοφο και ρήτορα Λιβάνιο και στη συνέχεια σπούδασε στην Αθήνα, στη σχολή του φιλοσόφου Προαιρεσίου όλες τις επιστήμες που ήταν γνωστές: Φιλολογία, Φιλοσοφία, Μαθηματικά, Γεωμετρία, Νομικά, Ρητορική, Γεωμετρία, Αστρονομία, Μουσική. Εκεί γνώρισε τον Γρηγόριο τον Ναζιανζηνό (ή Θεολόγο), καθώς και τον Ιουλιανό, που στη συνέχεια έγινε αυτοκράτορας και προσπάθησε να καταπολεμήσει τον Χριστιανισμό.	Ai lindi në Cesarea në vitin 330. Ai studioi në shkollën e folësit dhe filozofit pagan Livanios. Më pas studioi në Athinë, në shkollën e filozofit Proeresios. Ai studioi të gjitha shkencat e njohura në atë kohë: Filologji, Filozofi, Matematikë, Gjeometri, Drejtësi, Retorikë, Gjeometri, Astronomi, Muzikë. Ai u takua me Gregorin e Nazianzusit dhe gjithashtu Julianin, i cili më vonë u bë perandor dhe u përpoq të luftonte krishterimin.
Μετά τις σπουδές του ο Μέγας Βασίλειος μοίρασε τα υπάρχοντά του στους φτωχούς και έγινε μοναχός. Αργότερα έγινε επίσκοπος Καισαρείας. Προσπάθησε να καταπολεμήσει την αίρεση του Αρειανισμού, που δίδασκε ότι ο Χριστός είναι κατώτερος από τον Πατέρα.	Pas studimeve, Vasili ua shpërndau pasurinë e tij të varfërve dhe u bë murg. Më vonë u bë peshkop i Cezaresë. Ai u përpoq të kundërshtonte herezinë e Arianizmit, i cili mësonte se Krishti është inferior ndaj Atit.
Αφιερώθηκε επίσης στο φιλανθρωπικό έργο. Ίδρυσε την Βασιλειάδα, ένα πρότυπο ίδρυμα που περιελάμβανε ξενοδοχείο, νοσοκομείο και σχολείο για τους άπορους. Πέθανε το 379.	Ai iu përkushtua edhe bamirësisë. Ai themeloi Basilias, një institucion model që përmbante një hotel, një spital dhe një shkollë për të varfërit. Vdiq në vitin 379.
Έγραψε πλήθος έργων, όπου ασχολήθηκε με όλα τα θέματα της πίστης. Βοήθησε στη διατύπωση του δόγματος της Αγίας Τριάδας, ότι δηλαδή ο Πατέρας, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα έχουν κοινή ουσία, αφού είναι ένας Θεός. Επίσης τόνισε ότι οι Χριστιανοί θα πρέπει να μελετούν την αρχαία ελληνική φιλοσοφία και να κρατούν ό,τι είναι χρήσιμο. Ασχολήθηκε με την δημιουργία του κόσμου και μεταξύ των άλλων έγραψε ότι η πίστη δεν είναι ασυμβίβαστη με την επιστήμη.	Ai shkroi shumë vepra, në lidhje me të gjitha çështjet e besimit. Ai ndihmoi në shprehjen e doktrinës së Trinisë së Shenjtë, që do të thotë se Ati, Biri dhe Fryma e Shenjtë kanë një thelb të përbashkët, sepse ata janë një Zot. Ai tha gjithashtu se të krishterët duhet të studiojnë filozofinë e lashtë dhe të mbajnë çdo gjë të dobishme. Ai gjithashtu shkroi për krijimin e botës. Ndër të tjera ai tha se besimi dhe shkenca nuk janë të papajtueshme.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ	GRIGOR TEOLOGU
Γεννήθηκε το 329 στη Ναζιανζό της Καππαδοκίας. Σπούδασε Ρητορική και Φιλοσοφία. Στην Αθήνα είχε για συμφοιτητή του τον Μέγα Βασίλειο.	Ai lindi në vitin 329 në Nazianzus të Kapadokisë. Ka studiuar Retorikë dhe Filozofi. Në Athinë ai u takua me Basilin si koleg student.
Όταν επέστρεψε στην Καισάρεια, ήθελε να γίνει μοναχός, ωστόσο ο πατέρας του τον πίεσε να γίνει ιερέας. Τότε εκδηλώθηκε και η προσπάθεια του Ιουλιανού να αποκαταστήσει την αρχαία ειδωλολατρική θρησκεία, κατά την οποία απαγόρευσε στους Χριστιανούς να μελετούν τα αρχαία ελληνικά συγγράμματα. Ο Γρηγόριος συμβούλευσε υπομονή. Τελικά η προσπάθεια του Ιουλιανού τερματίστηκε, όταν σκοτώθηκε στη διάρκεια μιας μάχης με τους Πέρσες.	Gregori donte të bëhej murg. Megjithatë, babai i tij e detyroi të bëhej prift. Në këtë pikë, Juliani si perandor u përpoq të ringjallte fenë e lashtë pagane. Ai i ndaloi të krishterët të studionin tekstet e lashta. Gregori i këshilloi të krishterët të ishin të durueshëm. Përpjekjet e Julianit u ndalën pasi u vra, gjatë një beteje kundër persëve.
Αργότερα, με τις πιέσεις του φίλου του, του Μεγάλου Βασιλείου, έγινε επίσκοπος. Αγωνίστηκε για την καταπολέμηση του Αρειανισμού. Ωστόσο μετά τον θάνατο των γονιών του έγινε μοναχός και έδωσε την περιουσία του στους φτωχούς.	Më vonë, Gregori u bë peshkop, me presionin e Vasilit dhe u përpoq të luftonte Arianizmin. Pas vdekjes së prindërve të tij, Gregori ua dha pasurinë e tij të varfërve dhe u bë murg.
Μετά από μια αλυσίδα γεγονότων, ο Γρηγόριος το 381 έγινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Εκεί αντιμετώπισε πολλές έριδες με τους Αρειανιστές, που προσπάθησαν να τον δολοφονήσουν, αλλά δέχθηκε και πόλεμο από τον Μάξιμο τον Κυνικό, που διεκδικούσε τον πατριαρχικό θρόνο. Έτσι παραιτήθηκε και επέστρεψε στην Καππαδοκία. Πέθανε το 390.	Pas një varg ngjarjesh, Gregori u bë Patriark i Kostandinopojës më 379. Ai pati shumë grindje me ithtarët e Arianizmit, të cilët u përpoqën ta vrisnin. Ai u përball gjithashtu me kundërshtimin e Maksim Cinikut, i cili u përpoq të kapte fronin e patriarkut. Gregori dha dorëheqjen dhe u kthye në Kapadokia. Vdiq në vitin 390.
Άφησε πλούσιο έργο, όπου περιλαμβάνονται 18.000 ποιητικοί στίχοι. Ο Γρηγόριος υπερασπίστηκε το δόγμα της Αγίας Τριάδας. Τόνισε ιδιαίτερα τη σημασία του να πιστεύουμε ότι ο Χριστός είναι Θεός και άνθρωπος, επειδή αν η ανθρώπινη φύση δεν είχε ενωθεί με την θεϊκή στο πρόσωπό του, δεν θα είχε θεραπευθεί από την φθορά που της προξένησε η αμαρτία. Σε κάποιο από τα έργα του επικρίνει την άδικη μεταχείριση των γυναικών και υπογραμμίζει ότι ο Ιησούς θυσιάστηκε και για τους άνδρες και για τις γυναίκες.	Ai la një koleksion të pasur shkrimesh, duke përfshirë 18,000 vargje poezish. Ai mbrojti doktrinën e Trinisë së Shenjtë. Ai theksoi rëndësinë e besimit në dy natyrat e Krishtit, atë hyjnore dhe njerëzore. Ai tha se nëse natyra njerëzore nuk do të ishte bashkuar me natyrën hyjnore në personin e Krishtit, atëherë natyra njerëzore nuk do të shërohej nga dëmi i shkaktuar nga mëkati. Në një nga veprat e tij Gregori kritikoi edhe padrejtësinë ndaj grave. Ai tha se Jezusi u flijua si për burrat ashtu edhe për gratë.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ	JOAN KRIZOSTOMI (GOJARTI)
Γεννήθηκε στην Αντιόχεια το 349. Σπούδασε Ρητορική κοντά στον εθνικό Λιβάνιο, όπως και ο Μέγας Βασίλειος. Στη συνέχεια σπούδασε Φιλοσοφία και Θεολογία στην Αντιόχεια.	Ai lindi në Antioki në vitin 349. Ai studioi Retorikën në shkollën e Livanios, si Vasili i Madh. Më vonë ai studioi Filozofinë dhe Teologjinë.
Ο Ιωάννης ξεκίνησε μια επιτυχημένη σταδιοδρομία στη δικηγορία. Το 372 όμως αποφάσισε να γίνει μοναχός. Το 380 έγινε ιερέας και άρχισε να πραγματοποιεί το φιλανθρωπικό του έργο. Το 398 έγινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.	Joan filloi një karrierë të suksesshme si avokat. Megjithatë, në vitin 372 ai u bë murg. Në vitin 380 u bë prift dhe filloi punën e tij bamirëse. Në vitin 398 u bë Patriark i Kostandinopojës.
Ο Χρυσόστομος μείωσε τα έξοδα της Εκκλησίας και με τα χρήματα προσπάθησε να ανακουφίσει τους φτωχούς. Στα συσσίτια που είχε οργανώσει σιτίζονταν 7000 άνθρωποι καθημερινά. Πολύτιμη συνεργάτιδά του ήταν μια γυναίκα διακόνισσα, η Αγία Ολυμπιάδα.	Ai uli shpenzimet e kishës dhe paratë i përdori për të lehtësuar të varfërit. Ai organizoi shpërndarje ushqimesh që ushqenin 7000 njerëz në ditë. Shën Olimpia, një dhjakonë femër, ishte një ndihmës i vlefshëm.
Ο Χρυσόστομος έδιωξε από τις τάξεις της Εκκλησίας ιερείς που κερδοσκοπούσαν, ενώ επέκρινε τις ανώτερες τάξεις. Δεν δίστασε να στραφεί και εναντίον της αυτοκράτειρας Ευδοξίας, η οποία προσπάθησε να αρπάξει το χωράφι μιας φτωχής γυναίκας.	Krizostomi dëboi edhe priftërinjtë që përfitonin nga puna e tyre dhe kritikoi klasat e larta. Ai nuk ngurroi të kthehej kundër perandoreshës Eudoksia, e cila u përpoq të kapte fermën e një gruaje të varfër.
Η Ευδοξία διέταξε τότε την εξορία του Ιωάννη. Στην διάρκεια του ταξιδιού πέθανε, το 407. Με τα τελευταία του λόγια δόξασε τον Θεό.	Eudoksia u mërzit dhe urdhëroi rojet e saj që ta çonin Joanin në mërgim. Ai vdiq gjatë udhëtimit, në vitin 407. Fjalët e tij të fundit ishin lavdërimet ndaj Zotit.
Ο Χρυσόστομος άφησε τεράστιο συγγραφικό έργο. Ασχολήθηκε με όλα τα ζητήματα της πίστης, ενώ επίσης ασχολήθηκε με ζητήματα ηθικής. Τα κηρύγματά του είναι αριστουργήματα της ρητορικής, για αυτό και ονομάστηκε Χρυσόστομος. Ασχολήθηκε επίσης με ζητήματα παιδαγωγικής και με την ελληνική σκέψη. Αν και θεωρούσε ότι η φιλοσοφία είναι κάτι το ξεχωριστό από την θεολογία, αξιοποίησε την φιλοσοφία, την οποία γνώριζε καλά, για να διατυπώσει θεολογικές θέσεις. Το ίδιο είχαν κάνει και οι άλλοι δύο Ιεράρχες.	Krizostomi la një vepër të madhe letrare. Ai merrej me të gjitha çështjet e besimit. Predikimet e tij janë kryevepra të Retorikës, prandaj ai u quajt Chrysostom (goja e artë). Ai gjithashtu shkroi për çështjet e arsimit dhe për filozofinë e lashtë greke. Megjithëse e dalloi filozofinë nga teologjia, ai përdori filozofinë, të cilën e njihte mirë, për të shprehur parafjalët teologjike. Të njëjtën gjë kishin bërë edhe dy hierarkët e tjerë.